Beantwoording technische vragen Schone Lucht Akkoord gemeente Westervoort;

Eerst de complete vragen dd 20 november 2022, GroenLinks

In de kennisgeving aan de raad A01-20221107-41 dd 4 oktober 2022 over het niet tekenen van het Schone Lucht Akkoord (SLA) staan een aantal overwegingen, argumenten en vooronderstellingen.
Hierbij een aantal technische vragen hierover ten behoeve van de beoogde bespreking ervan in de raad van 19 december as.

Bij argument 1.1: streefwaarden zijn onhaalbaar met huidige ambities
Er staat dat de WHO-advieswaarden (2021) op dit moment nergens gehaald worden en dat (dus) bij ontwikkeling van woningbouwlocaties niet kan worden voldaan aan de WHO-advieswaarden en dat dat mogelijk tot stagnatie van woningbouw tot gevolg kan hebben.
Echter:

- Op dit moment gelden voor ontwikkelen woninglocaties de wettelijke EU-normen voor fijnstof (PM10) en stikstofdioxide (NO_2) en niet de advieswaarden van WHO 2021.
- In Westervoort geldt dat de luchtkwaliteit ruimschoots voldoet aan huidige wettelijke EU-normen.
- Door maatregelen in het SLA streven de partners van het SLA ernaar dat de WHO-advieswaarden in 2030 wel gehaald worden.
- Met de reeds afgesproken maatregelen worden in Westervoort in 2030 wel de advieswaarden van de WHO 2021 gehaald, volgens de (model)berekeningen van het RIVM.

Zie het geheel in onderstaande tabel met gegevens uit https://www.rivm.nl/lucht/lucht/lopend-project-onderzoek-programma/sla. en https://gcn-app.rivm.nl/ opgezocht voor Westervoort:

Voor Westervoort	(gemiddeld)	2019 situatie	Wettelijke norm	WHO-advies 2021	SLA2030 aanvullend
Fijnstof blootstelling	PM10 (ug/m^3)	18,1	40	15	13,8
Stikstof blootstelling	NO_2 (ug/m^3)	18,7	40	10	9,1

- De minister heeft op 1 juli jl een brief naar de Tweede Kamer gestuurd over de (oorspronkelijke) ambitie om in 2030 de wettelijke norm te verlagen richting de WHO-advieswaarden. Zij concludeert dat "*2030 echter te snel komt om de WHO-advieswaarden al overal in Nederland te halen. Het kabinet kiest er daarom voor om stapsgewijs toe te werken naar WHO-advieswaarden.*"
- Voor het ontwikkelen van woonlocaties gelden de wettelijke normen en er zijn voor ondertekenaars van het SLA volgens ons geen aanvullende wettelijke eisen op dit gebied.

De conclusie hieruit kan volgens ons niet anders zijn dan dat er voor Westervoort geen risico is dat ondertekening van het SLA nadelige invloed (stagnatie) zou kunnen hebben op het ontwikkelen van woningbouwlocaties.

Vraag 1a: Deelt u, na kennisgenomen te hebben van bovenstaande informatie, bovenstaande conclusie? Of
Vraag 1b: Indien u bovenstaande conclusie niet deelt: welke aanvullende informatie (met bron) leidt tot een andere conclusie? Heeft u op dit punt de GGD (die gemeenten adviseert)

of gemeenten in de regio, die wel het SLA hebben getekend (zoals Arnhem of Rheden), geconsulteerd? En zoja: wat was dan het advies?. Zonee, wilt u dat alsnog doen?

Bij argument 1.2 Luchtkwaliteit meenemen in aanbestedingen
Er staat dat het meenemen van luchtkwaliteit bij aanbestedingen mogelijk een flinke consequentie zou kunnen hebben maar het is onduidelijk hoe groot dat effect zou kunnen zijn.

Echter:
- Gemeenten in de regio die wel het SLA hebben getekend, hebben hiermee ook te maken en hebben daarbij kennelijk geconcludeerd dat dit geen (doorslaggevend) punt is om niet te tekenen.
- Op dit moment stellen de stikstof- en klimaatvoorwaarden ook al flinke eisen aan de uitstoot van schadelijke stoffen bij (aanbestedingen van) werk in de openbare ruimte.

Vraag 2a: Welke concrete informatie heeft u om te concluderen dat de beoogde maatregelen in het SLA daadwerkelijk tot hogere emissie-eisen bij aanbestedingen in de openbare ruimte leiden dan nu al het geval is vanuit de stikstof- en klimaatvoorwaarden?
Vraag 2b: Heeft u op dit punt een consultatie gedaan bij GGD en/of gemeenten in de regio, die wel het SLA getekend hebben, zoals Arnhem of Rheden? En zoja: wat was de uitkomst? En zonee? Wilt u dat alsnog doen als er daadwerkelijk aanwijzingen zijn dat dit een aanzienlijk effect zou kunnen hebben.

Bij argument 1.4 De agrarische sector
Er staat dat het SLA de agrarische sector meer beperkingen oplegt dan nu al vanuit klimaat- en stikstofvoorwaarden. En dat dit onwenselijk is.

Echter:
- De agrarische sector in Westervoort is erg klein en daardoor zijn maatregelen op dit thema van het SLA hoogstwaarschijnlijk als ‘’niet van toepassing’’ te bestempelen.
- Het is (daarmee) onduidelijk welke aanvullende voorwaarden vanuit het SLA bovenop de huidige eisen vanuit klimaat- en stikstof-plannen voor de Westervoortse agrarische bedrijven zouden kunnen gelden.

Vraag 3a: Op hoeveel bedrijven in Westervoort zouden verplichte maatregelen op het thema agrarische sector van het SLA betrekking hebben? Acht u het (daarom) ook redelijk dat Westervoort voor het thema agrarische sector de SLA-maatregelen als ‘’niet van toepassing’’ kan bestempelen? Zonee, waarom niet?
Vraag 3b: Als Westervoort (toch) SLA-maatregelen in de agrarische sector van toepassing acht, welke aanvullende eisen zouden dan aan de Westervoortse agrarische bedrijven gesteld kunnen/moeten worden, die uitgaan boven de eisen vanuit klimaat- en stikstof-voorwaarden?

Antwoorden dd 9 december 2022

De conclusie hieruit kan volgens ons niet anders zijn dan dat er voor Westervoort geen risico is dat ondertekening van het SLA nadelige invloed (stagnatie) zou kunnen hebben op het ontwikkelen van woningbouwlocaties.

Vraag 1a: Deelt u, na kennisgenomen te hebben van bovenstaande informatie, bovenstaande conclusie?

Deze conclusie wordt niet gedeeld. Uit de door u aangeleverde informatie blijkt dat de WHO advieswaarde voor wat betreft $PM_{2,5}$ in 2030 overschreden wordt. (7,55 µg/m^{3}in het meest gunstige scenario blijkt uit de aangeleverde data, en de WHO advieswaarde is 5µg/m^3). De gemeente zal dan actief beleid moeten maken om de $PM_{2,5}$ omlaag te brengen.
Ontwikkelingen die bijdragen aan het niet halen van de WHO advieswaarden, zijn ingewikkeld te verantwoorden. Tevens wordt voor NO_x de WHO advieswaarde alleen net gehaald op basis van nog op te stellen en uit te voeren beleid.
Daarbij komt nog dat in het SLA wordt verwezen naar de WHO advieswaarden. De WHO heeft vorig jaar de waarden aangepast, het staat ze vrij om deze binnenkort weer aan te passen. Het is dus onduidelijk aan welke normen je je als gemeente conformeert.

Stof	**Concentratie in µg/m^3**				
	2019	*2030 met vastgesteld*	*2030 met nog vast te stellen beleid*	*WHO advieswaarde (2021)*	*EU grenswaarde*
PM_{10}	18,08	14,03	13,78	15	40
NO_x	17,08	10,24	9,54	10	40
$PM_{2,5}$	10,9	7,74	7,55	5	25

Vraag 1b: Indien u bovenstaande conclusie niet deelt: welke aanvullende informatie (met bron) leidt tot een andere conclusie? Heeft u op dit punt de GGD (die gemeenten adviseert) of gemeenten in de regio, die wel het SLA hebben getekend (zoals Arnhem of Rheden), geconsulteerd? En zoja: wat was dan het advies?. Zonee, wilt u dat alsnog doen?

Het ambtelijk standpunt is dat wanneer een akkoord ondertekent wordt, men zich conformeert aan al het gestelde in het akkoord. Zo dien je in het geval van het SLA dan ook voor alle stoffen waar het SLA over spreekt, aan de WHO advieswaarden dient te voldoen, of zorgen dat de gemeente er aan gaat voldoen. Er zal dus beleid opgesteld moeten worden om te zorgen dat de gemeente voor NO_x en $PM_{2,5}$ gaat voldoen. Dit vraagt een plan en een route waar veel tijd en wellicht ook geld mee gemoeid is.

Rheden is geconsulteerd. Zij geeft aan dat ze het SLA ondertekend hebben om qua houtstook beter beleid te kunnen voeren. Voor het overige genoemd in het SLA wordt geen uitvoering gegeven.
Ook met Arnhem is contact geweest. Zij richten zich op het mobiliteitsaspect van het SLA, de overige aspecten krijgen ook minder aandacht.

Vraag 2a: Welke concrete informatie heeft u om te concluderen dat de beoogde maatregelen in het SLA daadwerkelijk tot hogere emissie-eisen bij aanbestedingen in de openbare ruimte leiden dan nu al het geval is vanuit de stikstof- en klimaatvoorwaarden?

Op de website van het schoneluchtakkoord staat bij mobiele werktuigen hoe dit een plek kan krijgen in de aanbestedingsprocedures. *https://www.schoneluchtakkoord.nl/thema/mobiele-werktuigen/*
Sinds kort dient de aanlegfase vanuit de stikstofproblematiek weer beschouwd te worden. Zolang dit punt vanuit stikstof beschouwd dient te worden, zal dit inderdaad niet vanuit het SLA gezien tot extra lasten leiden bij aanbestedingen in locaties dichtbij natura2000 gebieden.

Op locaties verder van natura 2000 gebieden kan dat wel tot extra eisen leiden, indien blijkt dat er vanuit het stikstofoogpunt geen beperkingen worden opgeworpen, maar op het gebied van NO_x PM_{10} en $PM_{2,5}$ wel.

Vraag 2b: Heeft u op dit punt een consultatie gedaan bij GGD en/of gemeenten in de regio, die wel het SLA getekend hebben, zoals Arnhem of Rheden? En zoja: wat was de uitkomst? En zonee? Wilt u dat alsnog doen als er daadwerkelijk aanwijzingen zijn dat dit een aanzienlijk effect zou kunnen hebben.

Rheden ziet geen aanleiding om de aanbestedingsprocedures aan te passen.
Met Arnhem of de GGD hebben wij tot op heden geen contact gehad.

Vraag 3a: Op hoeveel bedrijven in Westervoort zouden verplichte maatregelen op het thema agrarische sector van het SLA betrekking hebben? Acht u het (daarom) ook redelijk dat Westervoort voor het thema agrarische sector de SLA-maatregelen als ''niet van toepassing'' kan bestempelen? Zonee, waarom niet?

Westervoort heeft nagenoeg geen agrarische bedrijven die een extra uitstoot veroorzaken. De aanwezige bedrijven betreffen met name paarden- en schapenhouderijen. Extra maatregelen in de vorm van maatwerkvoorschriften zullen niet tot nauwelijks effect hebben. Daarnaast zijn deze meeste van deze bedrijven te vergelijken met het hobbymatig houden van paarden en schapen. De grootste uitstoot vormen de rund- varkens- en pluimveehouderijen en deze zijn binnen Westervoort niet aanwezig.

Vraag 3b: Als Westervoort (toch) SLA-maatregelen in de agrarische sector van toepassing acht, welke aanvullende eisen zouden dan aan de Westervoortse agrarische bedrijven gesteld kunnen/moeten worden, die uitgaan boven de eisen vanuit klimaat- en stikstof-voorwaarden?

De landbouw draagt 11% bij aan de gezondheidseffecten van binnenlandse bronnen. Dit komt enerzijds door secundair fijnstof door de uitstoot van ammoniak en anderzijds door primair fijnstof. Primair fijnstof is vooral afkomstig van de pluimveehouderij. De emissie van ammoniak is vooral afkomstig van stallen en van bemesten. Ammoniak speelt ook een grote rol bij de stikstofdepositie in natuurgebieden. Er is een belangrijke relatie tussen de stikstofaanpak van het kabinet en de doelen van het Schone Lucht Akkoord (SLA). Het streven is een reductie van de gezondheidseffecten van de emissies van de landbouw van 37% in 2030 ten opzichte van 2016.

Op de website van het SLA staan een aantal mogelijke acties met betrekking tot agrarische bedrijven. In de praktijk zal dit voor de agrarische bedrijven in Westervoort weinig/geen effect hebben.